

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 października 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Władysław Pawlak
Sędziowie:	SSA Sławomir Jamróg (spr.) SSA Marek Boniecki
Protokolant:	sekr.sądowy Marta Matys

po rozpoznaniu w dniu 20 października 2015 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa małoletniej A. G. działającej przez przedstawiciela ustawowego ojca J. G.

przeciwko (...) SA z siedzibą w Ł.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Okręgowego w Nowym Sączu

z dnia 27 kwietnia 2015 r. sygn. akt I C 53/15

1. **oddala apelację;**

2. **nie obciąża powódki kosztami postępowania apelacyjnego.**

SSA Sławomir Jamróg SSA Władysław Pawlak SSA Marek Boniecki

Sygn. akt I ACa 924/15

UZASADNIENIE

Powódka A. G. reprezentowana przez przedstawiciela ustawowego ojca J. G. domagała się zasądzenia na jej rzecz od strony pozwanej (...) S.A w Ł. kwot: 172.000 zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdę związaną z uszkodzeniem ciała na skutek wypadku komunikacyjnego, wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 50.000 zł od dnia wytoczenia powództwa, a od kwoty 122.000 zł od dnia rozszerzenia powództwa do dnia zapłaty, zasądzenia kwoty 2.938,36 zł tytułem skapitalizowanych odsetek od kwoty 50.000 zł za okres od dnia 20 sierpnia 2012 roku do dnia 1 lutego 2013 roku z odsetkami od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty, zasądzenia kwoty 860 zł tytułem zwrotu kosztów leczenia z ustawowymi odsetkami od kwoty 740 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty i od kwoty 120 zł od dnia rozszerzenia powództwa do dnia zapłaty, ustalenia odpowiedzialności strony pozwanej za skutki wypadku z dnia

2 marca 2012 roku jakie mogą wystąpić u powódki w przyszłości oraz zasądzania kosztów zastępstwa prawnego w kwocie 4817 zł.(k. 1-19, k. 194-197).

Strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa podnosząc, że wypłaciła powódce kwotę 48.000 zł co stanowiło rekompensatę krzywdy.

Wyrokiem z dnia 27 kwietnia 2015r. sygn. akt I 53/15 Sąd Okręgowy w Nowym Sączu zasądził od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 133798zł z ustawowymi odsetkami od kwoty 53678zł od dnia 4 lutego 2013r. i od kwoty 80120zł od dnia 4 grudnia 2014r. do dnia zapłaty (pkt I), ustalił odpowiedzialność strony pozwanej za skutki wypadku na przyszłość (pktII), oddalił powództwo w pozostałej części (pkt III), nakazał ściągnąć od strony pozwanej na rzecz Skarbu Państwa kwotę 7475zł tytułem kosztów sądowych (pkIV) i zasądził od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 2000zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkV).

Sąd pierwszej instancji ustalił, że:

W dniu 2 marca 2012 roku o godz. 19.40 w B. doszło do wypadku samochodowego. Powódka podróżowała jako pasażer samochodu marki F. (...) nr rej (...), w który uderzył samochód ciężarowy marki M. z przyczepą o nr rej (...) prowadzony przez D. B.. Kierujący zespołem samochodu ciężarowego z przyczepą wycofywał się na drogę i tylnym lewym narożnikiem przyczepy uderzył w samochód osobowy. Sprawca wypadku posiadał ubezpieczenie OC u strony pozwanej. Bezpośrednio po wypadku powódkę przetransportowano karetką pogotowia ratunkowego do Szpitala (...) w N., gdzie przebywała na Oddziale (...) Dziecięcej do dnia 3 marca 2012 roku. Miała przeprowadzoną diagnostykę radiologiczną, szycie ran i plastykę rany powieki, ocenę gałki ocznej. W trakcie tego leczenia rozpoznano u niej : stłuczenie głowy, wstrząśnienie mózgu, złamanie podstawy czaszki oraz wieloodłamowe złamanie kości twarzoczaszki z przemieszczeniami, pourazową odmę śródczaszkową, urazowe uszkodzenie gałki ocznej lewej, ranę powieki oka lewego, ranę szarpaną szyi po stronie lewej, ranę tłuczoną wargi górnej, liczne rany cięte twarzy, złamanie V kości śródreza prawego, bez przemieszczenia.

Po ustaleniu z Wojewódzkim Szpitalem (...) w K. w dniu 3 marca 2012 roku powódkę przekazano do tej placówki celem dalszego leczenia. W dniu 3 marca 2012 roku powódkę operowano - miała wykonaną rewizję ran rogówki i twardówki, ewakuację ciała obcego z przedniej komory (drobne szkło), odcięcie tęczówki wypadniętej, szycie rany rogówki i twardówki oka lewego. Powódkę wypisano do domu z rozpoznaniem : stan po urazie głowy i oczodołu lewego, rana przecinająca rogówki i twardówki z oderwaniem tęczówki u podstawy, wylew do przedniej komory oraz ciała szklistego w oku lewym, rany skóry powieki górnej i dolnej oraz granicy powieki i policzka po stronie lewej.

W dniach 3 marca - 6 marca 2012 roku powódkę hospitalizowano na Oddziale(...)w K., a następnie w dniach 6 marca - 14 marca 2012 roku na dziale (...) Dziecięcej z rozpoznaniem: urazu wielomejskowego w wyniku wypadku komunikacyjnego, stłuczenia obu płatów skroniowych, krwiaka mózgowego płata czołowego lewego, złamania łuski kości czołowej i stropu oczodołu lewego, złamania skrzydeł i trzonu kości klinowej po stronie lewej, złamania kości jarzmowej lewej, złamania zatoki szczękowej prawej, urazu gałki ocznej lewej - stan po leczeniu chirurgicznym 3marca . 2012r, złamania podgłówkowego V kości śródreza ręki prawej, licznymi ranami ciętymi i tłuczonymi twarzy, ciałem obcym w ranach (szkło). Była konsultowana przez neurochirurga, który nie stwierdził objawów oponowych i ogniskowego uszkodzenia (...), nie stwierdził konieczności leczenia operacyjnego.

W dniach 21marca - 26 marca .2012 roku powódka przebywała na Oddziale (...) Szczękowo-Twarzowej Szpitala (...) w K., gdzie była leczona zachowawczo. Wypisana z rozpoznaniem: osłabienia ostrości wzroku (poczucie światła) oka lewego po usunięciu ciała obcego (szkła) z przedniej komory oka lewego i zeszytciu rany rogówki i tęczówki, opadnięciem powieki górnej OL, wieloodłamowym złamaniem łuski kości czołowej, stopu oczodołu lewego, jarzmowo-szczękowe po stronie lewej i podstawy środkowego dołu czaszki, stanem po urazie głowy - stłuczeniu płata skroniowego lewego z krwiakiem przymózgowym lewej okolicy czołowej, złamaniem podgłówkowym C kości śródreza ręki prawej zaopatrzone szyną gipsową.

Powódka kontynuowała leczenie w Poradni (...)i N. Szpitala (...) w K. oraz Poradni (...) Szczękowo-Twarzowej Szpitala (...) w K..

W dniach 29 lipca - 30 lipca 2012 roku i 13 sierpnia 2012r- 16 sierpnia 2012 roku powódka była leczona na Oddziale Okulistycznym Szpitala (...) w G., gdzie w dniu 14 sierpnia 2012 roku przeszła operację usunięcia zaćmy, witrektomię przednią z wszczepem soczewki diafragmatycznej z fiksacją śródtwardówkową oka lewego.

W chwili wypadku powódka miała niespełna 15 lat i uczęszczała do gimnazjum. Po zakończeniu leczenia szpitalnego nie chodziła do szkoły. Z uwagi na obrażenia oka oraz stan emocjonalny powódki od kwietnia 2012 roku kontynuowała ona naukę w trybie indywidualnego toku nauczania, ale miała poważne problemy z pisaniem i czytaniem z uwagi na obrażenia powypadkowe. Początkowo nie chciała w ogóle wychodzić z domu, zamknęła się w sobie. Nie chciała rozmawiać. Była konsultowana przez psychologów podczas leczenia szpitalnego. Miała światłowstręt, który jej bardzo dokuczał. Nie chciała chodzić do szkoły bo obawiała się reakcji rówieśników na zamiany w swoim wyglądzie. Wstydziła się szpecących ran na twarzy. Nawet jak uczęszczała do kościoła to wybierała msze święte, w takich godzinach, gdzie nie było wielu wiernych. Wymagała też systematycznej i praktycznie ciągłej wymiany opatrunków oka lewego, które z dużą częstotliwością w ciągu dnia wykonywała matka, zakrapiając i smarując powódce oko, co sprawiało jej dolegliwości bólowe. Zaraz po powrocie ze szpitala z uwagi na obrażenia twarzy powódka przyjmowała tylko pokarmy płynne przygotowywane przez matkę. Zaliczyła II klasę gimnazjum. Wymagało to jednak od niej dużo pracy i samozaparcia, gdyż podczas nauki szybko się męczyła. Wyznaczano jej zatem mniejsze partie materiału szkolnego do nauczania. Zaliczyła rok z ocenami dobrymi. Od września 2012 roku kontynuowała edukację w III klasie w gimnazjum wraz z rówieśnikami z klasy. Duże wsparcie stanowiły dla niej koleżanki z klasy. Została zwolniona z zajęć WF z uwagi na schorzenia powypadkowe. Obecnie musiała zrezygnować z gry w drużynie piłki siatkowej i z gry w piłkę ręczną aby nie narażać się na urazy oka. Wcześniej chętnie uprawiała te sporty i jeździła na rowerze. Obecnie prowadzi bardzo ostrożny tryb życia. Dalej miewa myśli depresyjne związane ze stanem zdrowia. Miewa chwile zwątpienia w proces leczenia. Dalej boleśnie znosi istnienie blizn na twarzy. Przejmując się swoim wyglądem zewnętrznym. Blizny maskuje fryzurą i makijażem. Orzeczeniem (...) do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności z dnia 10 października 2012 r. powódka została uznana za osobę o lekkim stopniu niepełnosprawności. Orzeczenie o stopniu niepełnosprawności przedłużono do dnia 30 września 2014 roku. W związku z orzeczonym stopniem niepełnosprawności powódki przyznano jej zasiłek pielęgnacyjny w kwocie 153 zł miesięcznie. Powódka nadal kontynuuje leczenie w poradni okulistycznej w G. gdzie regularnie się zgłasza. Pozostaje też pod kontrolą poradni okulistycznej w K., która prowadzi ją w kontekście przeszczepu rogówki. Powódka została zarejestrowana w Krajowej Liście Osób Oczekujących na przeszczepienie rogówki. Pismem z dnia 13 lipca 2012 roku powódka zgłosiła swoje żądanie stronie pozwanej, domagając się m.in. zapłaty zadośćuczynienia w kwocie 100.000 zł, 4800 zł za koszty opieki osoby trzeciej, 900 zł za specjalną dietę, 400 zł za uszkodzoną dzież, 2.820 zł za przejazdy do placówek medycznych.

Decyzją z dnia 7 sierpnia 2012 i 24 sierpnia 2012 ubezpieczyciel przyznał powódce zadośćuczynienie w kwocie 48.000 zł, 1008 zł tytułem zwrotu kosztów opieki, 3058 zł tytułem zwrotu kosztów dojazdu do placówek medycznych, 654,98 zł tytułem zwrotu kosztów leczenia i 100 zł tytułem zwrotu zniszczonej odzieży. Pismem z dnia 29.08.2012 roku powódka domagała się od ubezpieczyciela kwoty 942,18 zł za koszty leczenia i 1.002,96 za dojazdy do placówek medycznych. Decyzją z dnia 17.09.2012 roku przyznano powódce kwotę 528 zł koszty dojazdu i 654,98 za koszty leczenia. Powódka odwołała się od decyzji ubezpieczyciela ustalającego zadośćuczynienie na kwotę 48.000zł. Jej odwołania nie zostało uwzględnione. Decyzją z dnia 16 listopada 2012 roku otrzymała jedynie 113,50 zł za zwrot kosztów leczenia. Po zakończeniu postępowania likwidacyjnego powódka poniosła dalsze koszty leczenia w łącznej kwocie 860 zł. W dniu 3 stycznia 2013 roku za badanie okulistyczne w gabinecie P. R. zapłaciła 100 zł, w dniu 19 listopada 2012 oku 90 zł, a w dniu 30 listopada 2012 roku za szkła korekcyjne 550 zł. W dniu 4 czerwca 2013 roku zapłaciła za badanie okulistyczne z badaniem pola widzenia 120 zł. W wyniku wypadku z dnia 2 marca 2012 roku powódka doznała: stłuczenia głowy, wstrząśnienia mózgu, stłuczenia obydwu płatów skroniowych z krwiakiem przymózgowym płata czołowego lewego, złamania łuski kości czołowej i stropu oczodołu lewego, złamania skrzydeł i trzonu kości klinowej po stronie lewej, złamania kości jarzmowej lewej, złamania zatoki szczękowej prawej, urazu gałki ocznej lewej, złamania podgłówkowego V kości śródreżca ręki prawej, licznych ran ciętych i tłuczonych twarzy, stłuczenia oraz ran ciętych

rogówki oka lewego oraz twardówki, oderwania tęczowi od podstawy, ran skóry powiek oka lewego, krwotoku do przedniej komory ciała szklistego, stresu pourazowego.

W związku z wypadkiem samochodowym powódka doznała urazu psychicznego związanego z bólem fizycznym, licznymi ranami i groźbą utraty oka oraz pogorszeniem funkcjonowania. Przebyła tzw. zespół stresu pourazowego. Obecnie utrzymują się jedynie pewne objawy tego stresu w postaci chwiejności nastroju, problemów w skupieniu uwagi, postaw lękowych oraz myślenia depresyjnego. Zespół ten nie oznacza jednak trwałego uszczerbku na zdrowiu. Powódka nie wymaga leczenia neurologicznego ortopedycznego, ani rehabilitacji. Nie ma objawów uszkodzenia (...). Wymaga dalszego leczenia okulistycznego i stosowania preparatów nawilżających rogówkę. Powódka doznała trwałego uszczerbku na zdrowiu w postaci znacznego uszkodzenia oka lewego ze znacznym upośledzeniem jego widzenia. Rokowanie co do przyszłości poprawy stanu tego oka są niepewne. Powódka nigdy nie odzyska sprawności narządu wzroku, utraciła akomodację, tracąc soczewkę własną, uszkodzenie rogówki jest znaczne i wymaga przeszczepu. Trwały uszczerbek związany z widzeniem na jedno oko wynosi 35% oraz 25% (poz 34 tabeli norm procentowego uszczerbku na zdrowiu stanowiąca załącznik do rozp. Min. Pracy i Polityki Społ. Z dnia 18.12.2002). Powódka doznała 15% trwałego uszczerbku na zdrowiu w związku z obrażeniami głowy i zdiagnozowaną utrwaloną nerwicą z urazem czaszkowo-mózgowym: 7% uszczerbku na zdrowiu (poz. 10 a tabeli norm procentowego uszczerbku na zdrowiu stanowiąca załącznik do rozp. Min. Pracy i Polityki S.. Z dnia 18.12.2002) oraz 8 % (pkt 2 w/w tabeli). W związku z wielomiejscowym złamaniem kości twarzoczaszki i podstawy czaszki trwały uszczerbek na zdrowiu powódki wynosi 8%. Szpecące blizny twarzy stanowią trwały uszczerbek w wysokości 5%, a następstwa złamania V kości śródreżca prawego 2%. Blizny po doznanych zranieniach mają utrwalony charakter i stanowią wyraźne oszpecenie powódki. Rokowania co do ustąpienia skutków zranienia twarzy jest niepomysłne. Funkcja prawej ręki jest w znikomym stopniu upośledzona z możliwą poprawą w tym zakresie. Obrażenia ciała u powódki były bardzo bolesne bezpośrednio po wypadku. Dolegliwości te zmniejszały się stopniowo po zaopatrzeniu chirurgicznym i unieruchomieniu śródreżca oraz zastosowaniu leków przeciwbólowych. Obrażenia głowy, gałki ocznej i liczne rany skóry powodowały także nasilone dolegliwości bólowe głowy w okresie bezpośrednim po wypadku, z tego powodu powódka otrzymywała w szpitalach odpowiednie leki. Dolegliwości te mogły utrzymywać się do miesiąca. Obecnie w związku z urazem głowy występują u powódki okresowe bóle i zawroty głowy. W związku z tymi obrażeniami ciała powódka nie była w stanie wykonywać czynności bytowych przez okres około 1 miesiąca i wymagała pomocy w wymiarze 6 ha dziennie. W związku z obrażeniami oka powódka wymagała pomocy przez okres 2 miesięcy w zaspokajaniu bieżących potrzeb. Nie wymagała stosowania specjalnej diety podczas leczenia.

Przy tym stanie faktycznym Sąd pierwszej instancji przyjął, że powództwo jest częściowo zasadne.

Odwołując się do art. 822 k.c. oraz 34 ust. 1 i 36 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U.03.124.1152) Sąd uznał, że odpowiedzialność strony pozwanej na podstawie umowy ubezpieczenia OC warunkuje odpowiedzialność ubezpieczonego sprawcy wypadku. Pozwana jako ubezpieczyciel odpowiada w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym. Okoliczności wypadku jak też spowodowania zdarzenia przez D. B. nie budziły wątpliwości Sądu.

Oceniając zasadność dochodzonego zadośćuczynienia na podstawie art. 445 k.c. Sąd pierwszej instancji wskazał, że rekompensata objęte jest cierpienie fizyczne (ból i inne dolegliwości) oraz cierpienia psychiczne (tj. ujemne uczucia przeżywane w związku z cierpieniami fizycznymi lub następstwami uszkodzenia ciała albo rozstroju zdrowia). Wielkość zadośćuczynienia zależy od oceny całokształtu okoliczności, w tym rozmiaru doznanych cierpień, ich intensywności, trwałości czy nieodwracalnego charakteru. Sąd uznał, że dla złagodzenia cierpień fizycznych i psychicznych powódki należy przyznać jej zadośćuczynienie w kwocie 178.000 zł. Po odliczeniu wypłaconej przez ubezpieczyciela kwoty 48.000 zł, zasądzeniem objęto więc kwotę 130000zł. Sąd Okręgowy wskazał, że proces leczniczy powypadkowy powódki w kilku szpitalach był związany z dolegliwościami bólowymi, na co zwracali uwagę powołani biegli sądowi. Szczególnie bolesne były dla powódki zabiegi związane z pielęgnacją i operacjami oka. Sam uraz twarzoczaszki był bolesny i wymagał zmiany konsystencji podawanych posiłków. Powypadkowy stan powódki wymagał również wsparcia ze strony najbliższych, gdyż z uwagi na złamanie ręki i uraz oka nie była samodzielna.

Powódka doznała także wielu cierpień psychicznych, głównie związanych z brakiem akceptacji swojego wyglądu zewnętrznego i utratą widzenia w jednym oku. W związku z wypadkiem powódka posiada bowiem na twarzy liczne blizny szpecące, co do których rokowania ich ustąpienia z uwagi na utrwalony charakter są niepomyślne. Zeszpecenie ciała stanowi istotną okoliczność dla ustalenia zadośćuczynienia. W związku z widocznymi dla otoczenia bliznami na czole powódka wstydzi się i obawia przykrości ze strony innych osób, w związku z tą okolicznością pozostawała jakiś czas w załamaniu psychicznym. Nie bez znaczenia dla wysokości zadośćuczynienia są też lęki powódki o swoją przyszłość. Rokowania wyleczenia ślepoty oka lewego są niepomyślne. Powódka nawet po przeszczepie rogówki nie odzyska widzenia. Zabieg ten jest jednak konieczny dla funkcjonowania oka lewego na takim poziomie jak obecnie. Cierpienia psychiczne powódki koncentrowały się także na ograniczeniach ruchowych oraz na braku pewnej samodzielności. Powódka musiała zrezygnować z aktywności sportowej i fizycznej, mając na uwadze urazy jakich doznała. Na wysokość zadośćuczynienia wpływa także ustalony przez biegłych 90 % uszczerbek na zdrowiu powódki oraz jej wiek. Powódka jest młodą kobietą, dla której wygląd jest bardzo ważny. Doznane w wypadku obrażenia skupiły się głównie na twarzy i w obrębie oka, co spowodowało nasilenie cierpień psychicznych u powódki. Dla młodej kobiety wizja życia z szpecącymi bliznami jest szczególnie dotkliwa i krzywdząca. Powódka popadała przez to przygnębienie, do chwili obecnej ukrywa blizny. W ocenie Sądu także ta okoliczność wpływa na odpowiednie podniesienie zadośćuczynienia. Kierując się przede wszystkim kompensacyjną funkcją zadośćuczynienia, a także mając na uwadze zasadę umiarkowania, Sąd uznał, że opisany powyżej rozmiar krzywdy oraz przedstawione argumenty uzasadniają zasądzenie na rzecz powódki zadośćuczynienia w kwocie 178 000 zł. Dalsze żądanie powódki z tytułu zadośćuczynienia podlega oddalaniu. Zdaniem Sądu Okręgowego powódka wskutek wypadku, mimo wysokiego procentowego uszczerbku na zdrowiu nie została pozbawiona samodzielności egzystencji. Obecnie jej proces leczniczy został zakończony, z wyłączeniem leczenia okulistycznego. Powódka, na co zwracali uwagę jej bliscy powróciła do życia szkolnego i koleżeńskiego bez żadnych deficytów. Obecnie funkcjonuje jak każda w jej wieku nastolatka, tylko z ograniczeniami ruchowymi związanymi z ochroną uszkodzonego oka.

Odnosząc się do żądania odszkodowania Sąd przywołał treść art. 444 § 1 k.c. i zważył, że obowiązek zwrotu dotyczy wydatków rzeczywiście poniesionych i nie wystarczy wykazanie, że były one obiektywnie potrzebne. W ramach odszkodowania Sąd zasądził więc tylko koszty prywatnych udokumentowanych badań lekarskich, wizyt lekarskich i zakupu szkieł.

Sąd Okręgowy skapitalizował roszczenie odsetkowe na kwotę 2.938 zł. za okres od 20 sierpnia 2012 do 1 lutego 2013 tj. od dnia wymagalności wynikającej z art.455 kc. i art. 14 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych i dalsze odsetki zasądził od kwoty 50 000 zł od daty wniesienia pozwu tj od dnia 4 lutego 2013r. Jednakże od kwoty 80 000zł zadośćuczynienia i 120 zł kosztów leczenia zasądzono odsetki od dnia doręczenia stronie pozwanej pisma zawierającego rozszerzenie żądania czyli od dnia 4 grudnia 2014r . Sąd Okręgowy zauważył, że dopiero po doręczeniu rozszerzonego żądania strona pozwana powzięła wiedzę o dalszych roszczeniach powódki. Kwota dochodzona w postępowaniu likwidacyjnym nie była natomiast wysoka i pozwany jako profesjonalista na rynku ubezpieczeń winien był wypłacić zgłoszoną wówczas kwotę w oparciu o ustalenia dokonane w postępowaniu likwidacyjnym. Natomiast w chwili doręczenia rozszerzonego roszczenia postępowanie sądowe było już na końcowym etapie. Pozwany dysponował już wszystkimi opiniami biegłych i mógł ocenić całkowity rozmiar krzywdy doznanej przez powódkę . Nie było zatem żadnego uzasadnionego powodu aby zwlekać z zapłatą. Żądanie zasądzenia odsetek znajduje uzasadnienie w treści art. 481§1 k.c. Jako podstawę prawną ustalenia odpowiedzialności na przyszłość Sąd powołał art. 442¹ § 3 k.c. a jako podstawę stosunkowego rozliczenia kosztów procesu art. 100k.p.c.

Apelację od tego wyroku wniosła powódka zaskarżając orzeczenie w pkt III , żądając zmiany wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości tj. zasądzenie dalszej kwoty 42000zł. Zarzuciła naruszenie art. 445§1 k.c. poprzez jego błędną wykładnię i przyjęcie, że kwota 13000zł w pełni rekompensuje powódce krzywdę i stanowi odpowiednią sumę zadośćuczynienia podczas gdy jest ona zaniżona. . Skarżąca podniosła, że doznała ona poważnych obrażeń ciała i przeszła bolesny i długotrwały proces leczenia , co więcej czeka ja jeszcze przeszczep rogówki i doznała trwałego uszczerbku na zdrowiu w postaci uszkodzenia oka lewego ze znacznym upośledzeniem widzenia a rokowania na

przyszłość są niepewne. Stała się ona osoba jednooczną. skutki wypadku powódka będzie odczuwać do końca życia. Powódka prowadziła aktywne życie, z którego musi zrezygnować aby nie narażać się na dalszy uraz oka. Jej cierpienia pogłębia oszpecenie twarzy co jest istotne z uwagi na wiek powódki (15 lat). Uszczerbek powódki na zdrowiu na poziomie 90% jest poważny co powinno spowodować ustalenie zadośćuczynienia na znacznie wyższym poziomie.

Strona pozwana wniosła o oddalenie apelacji i o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Rozpoznając apelację Sąd drugiej instancji uznał za własne ustalenia Sądu Okręgowego i zważył co następuje. Sąd drugiej instancji nie prowadził postępowania dowodowego. W braku więc zarzutów dotyczących tych ustaleń ograniczono uzasadnienie w sposób określony w art. 387§2¹k.p.c. jedynie do kwestii wysokości zadośćuczynienia.

Apelująca dość nieprecyzyjnie zarzuca w petitum środka odwoławczego, że Sąd Okręgowy przyjął kwotę 130000zł jako rekompensatę krzywdy, podczas gdy Sąd pierwszej instancji ustalił kwotę zadośćuczynienia na poziomie 178000zł. Zasądzona kwota 130000zł stanowi jedynie różnicę pomiędzy kwotą 178000zł a kwota 48000zł wypłaconą powódce w postępowaniu likwidacyjnym. Apelująca nie kwestionowała ustaleń i w tym zakresie nie podnosiła zarzutów procesowych. Z tych ustaleń zaś wynika, że powódka nie została pozbawiona samodzielnej egzystencji. To, że powódka nie zgadza się, że tę okoliczność Sąd pierwszej instancji uwzględnił, jako mająca wpływ na wysokość zadośćuczynienia, nie jest wystarczające dla zakwestionowania oceny skutków zdarzenia. Stopień i trwałość doznanego kalectwa i związana z nim utrata perspektyw na przyszłość oraz towarzyszące jej poczucie bezradności powodowanej koniecznością korzystania z opieki innych osób jest jednym z zasadniczych kryteriów określania wysokości zadośćuczynienia (por. Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2012 r. IV CSK 221/11 LEX nr 1119550 i z dnia 26 listopada 2009 r. III CSK 62/09 LEX nr 738354). Jakkolwiek więc aktywność życiowa powódki na skutek wypadku została poważnie ograniczona, to jednak powódka tylko przez okres ok. 1 miesiąca nie była w stanie wykonywać czynności bytowych i tylko wówczas wymagała pomocy osób innych. Jest ona obecnie osobą o lekkim stopniu niepełnosprawności, czego nie zmienia wskazywana w apelacji wysoka suma procentowa skumulowanego uszczerbku. Nie doszło jednak u powódki do uszkodzenia ośrodkowego układu nerwowego i nie utraciła ona trwale kontroli nad podstawowymi funkcjami swego organizmu. Utrata akomodacji tj ostrości widzenia w lewym oku i związana z tym praktyczna jednoocznosc to poważny uszczerbek, który jednak nie pozbawia powódki zupełnie zdolności widzenia a tym samym samodzielności życiowej. Zasady doświadczenia życiowego wskazują, że ludzie jednoocznymi nie są bezradni, funkcjonują życiowo.

Należy także podkreślić, że znaczne nasilenie bólu związane z urazem głowy i licznymi ranami oka było udziałem powódki przez okres 1 miesiąca. Dalsze dolegliwości bólowe występują już jednak tylko okresowo i nie mają one obecnie dużego nasilenia. Niepewne perspektywy na przyszłość związane z możliwością dalszego upośledzenia widzenia to nie to samo co utrata perspektywy widzenia. Niewątpliwie powódka poprzez uszkodzenie oka doznała znacznego ograniczenia aktywności życiowej a w szczególności sportowej, co w oczywisty sposób zwiększa cierpienia u powódki jako osoby młodej. Znaczne upośledzenie widzenia wiąże się z ograniczeniem wyboru zawodu i przekłada się na jakość życia. Także blizny szpecące ciało to poważna trauma dla młodej kobiety. Sąd Okręgowy uwzględnił jednak te okoliczności. Brał pod uwagę jak zdarzenie negatywnie wpłynęło na życie piętnastolatki. Brał pod uwagę stopień uszkodzenia ciała i ból z tym związany. Uwzględnił cierpienie związane z intensywnym leczeniem powódki bezpośrednio po wypadku w szczególności w marcu, lipcu i sierpniu 2012r. i depresję związaną z obecnym stanem fizyczno-estetycznym a także uwzględnił utrudnienia w nauce. Uwzględnił ponadto, że powódka nie odzyska pełnego widzenia nawet po przeszczepie rogówki oraz nieodwracalność oszpecenia twarzy, której nie zlikwiduje nawet operacja plastyczna. Sąd pierwszej instancji brał pod uwagę także, że powódka nadal odczuwa okresowo ból i zawroty głowy. Sąd pierwszej instancji właściwie zobiektywizował i ocenił rozmiar krzywdy powódki i uwzględnił wszystkie okoliczności i skutki zdarzenia podnoszone w środku odwoławczym. Mimo, że uzasadnieniu podkreślał kryterium stopy życiowej społeczeństwa i okoliczność, że zadośćuczynienie nie może prowadzić do nieuzasadnionego wzbogacenia to uwzględnienie tych przesłanek nie doprowadziły do uchylecia kompensacyjnej funkcji roszczenia. Zasądzona kwota 130000zł. w połączeniu z wcześniej wypłaconą przez ubezpieczyciela kwotą 48.000 zł daje sumę znaczącą. Zdaniem Sądu apelacyjnego kwota 1780000zł jest odpowiednia w rozumieniu art. 445§1 k.c. i zarzut

naruszenia tego przepisu nie jest uzasadniony. Określenie wysokości zadośćuczynienia pozostawione jest uznaniu sędziowskiemu. Sąd drugiej instancji jako Sąd meriti władny jest więc zmienić wysokość zadośćuczynienia jeżeli przyznane jest rażąco nieodpowiednie (por. wyrok Sądu Najwyższego z 18 listopada 2004 r. I CK 219/04 nie publ. LEX nr 146356), co w tym przypadku nie występuje. Wobec powyższego apelację oddalono na podstawie art. 385k.p.c. Podstawę rozstrzygnięcia o kosztach stanowił art. 102 k.p.c. w zw. z art. 391§1 k.p.c. Za odstąpieniem od obciążenia powódki obowiązkiem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego przemawia charakter sprawy, sytuacja życiowa powódki, znaczenie roszczenia dla A. G. i jej subiektywne przekonanie o zasadności roszczenia oraz trudność w określeniu wysokości tego roszczenia w kontekście niewątpliwie poważnego uszczerbku na zdrowiu.

SSA Sławomir Jamróg SSA Władysław Pawlak SSA Marek Boniecki